

vendar le otroci. Veliko veliko več lahko doseže z učenci ponavljalne šole, največ pa odločno z odraslimi mladenci, mladimi možmi, katere povabi ob nedeljah in praznikih v šolo, oziroma na šolski vrt, da jih tam poučuje in jim stvari praktično razkazuje. Pa recimo, v tem ali onem kraju učitelju nikakor mogoče ni, dobiti si takih poslušalcev, — šolski vrt, drevesnica, ostane vendar le jako potrebna, da neogibno potrebna; ker ravno ona vpliva na povzdigo sadjarstva odločno najbolj. Pojdimo v one kraje, kateri pri nas uže dandanes zaradi obilega sadja slove, in vprašajmo občinstvo, od kod imajo pri njih toliko in tako lepega, žlahtnega sadja? Gotovo nam odgovore, da je uže pred več leti neki župnik, učitelj ali pa posestnik napravil drevesnico ter sadno drevje iz nje ali prav po ceni, ali pa še celo kar zastonj razdejal ljudem ter jih tako za sadjarstvo vnemal. V drevesnici ljudske šole vidijo ljudje priliko, kako si sadnega drevja lahko dobodo brez dolgih potov. Pogled na njo uže opominja, lepota drevja pa kar mika, vleče. Ako je še drevju cena jako nizka, ako ga je morebiti še celo le za „Bog plačaj“ udobiti, potem nikakor ni več dvomiti, da se sadjarstvo ne bode pričelo hitro ukoreninjati ter razširjati. Ako toraj ni še postavno določeno, da mora vsaka ljudska šola na deželi imeti svoj lastni vrt, svojo drevesnico, pač je slednji čas, da se to določi, postavno sklene. Samo priporočanje, samo opominanje ne pomaga dosti, navadno še celo nič. „Moraš“, to je beseda, ki kaj izpa. Kakor hitro pa imajo šole svoje vrte, potem je pa tudi kar potrebno, da se osnujejo pravila, katera določajo, kaj in koliko mora dotična občina k napravi in vzdrževanju šolskega vrta prispevati, komu ga je, ako ima šola več učiteljev, oskrbovati, kako naj se drevje oddaje, po kateri ceni itd. Dokler ni vse to vrejeno, nimajo šolski vrtovi nikakega pomena, kajti koliko je slučajev, kateri pravi namen kar uničujejo, ali pa vsaj močno zavirajo. Možen je na pr. slučaj, da občina šoli prostor za vrt določi, pa obzidati, obgraditi, globoko prekopati ga uže noče, in tako ostane prostor leta in leta njiva učiteljeva ali pa še celo župnikova. Mogoče je, da občina vrt napravi, toda, kadar pride na njem na vrsto delo, katero zahteva težakov, noče jih dati občina, za potrebni gnoj, sadno seme, cepiče, divjake itd. noče nič vedeti, vse naj bi učitelj sam si pri-skrbel, nazadnje pa še morebiti drevesca zastonj oddajal.

Po mnogorazrednicah ima redno nadučitelj šolski vrt v oskrni. Ali koliko je takih nadučiteljev, kateri se učiteljskega kurza nikedar niso udeležili, kateri o sadjarstvu le malo ali celo nič ne razumejo, dočim je mogoče, da so podučitelji bili v tečaju, in se stvari prav dobro priučili, pa — gledati morajo, kako nadučitelj po drevesnici šušmari, ali pa kako še celo krompir, fižol itd. za svojo obitelj prideluje. Kaj napačno, ali kar naravnost brezumno je pa tudi to, da se z enerazrednice dostikrat prestavi, umirovi, ali da sploh z nje otide učitelj, kateri je drevesnico gojil, pa se namestu njega na-

mesti — učiteljica. Pri nastavljanji učiteljev morali bi na vsak način ozirati se na šolski vrt. Prav mogoče je, da učitelj drevesnico zgolj ob svojih stroških vzdržuje, ker občina za njo nič vedeti noče. Kadar pa drevje doraste, hoče ga marsikdo zastonj udobiti, češ, saj je vendar drevesnica občinska i. t. d. Tako se začno prepri, katerih navadna posledica je ta, da učitelj opusti oskrbovanje drevesnice ter se raje krompirja, fižola, zelja, itd. loti.

Kakor je toraj jako jako zaželeno, celo potrebno, da se naši deželni poslanci za ureditev kmetijskega pouka na pripravnici ljubljanski krepko potegnejo, potrebno je tudi, da se vprašanje glede vrtov ljudskih šol uredi. V ta namen sklicati bi moral po dotičnem sklepu slavnega deželnega zbora, ali veleslavni deželni odbor ali visoka deželna vlada ali slavni deželni šolski svet enketo strokovnjakov in šolnikov, da bi postavili taka pravila.

Bog, dal, da ne ostanejo te besede le na papirji!

Dostavek uredništva.

Povsem se strinjamo z vsebino tega članka, ki se ujema s tem, kar smo vedno v našem listu poudarjali in zahtevali. Žal, da je malo upanja, da bi kaj dosegli, ker odločilni učni krogi kmetijski pouk na pripravnici ravno tako stavijo za druge malo vredne malenkosti, na pr. za svetovno važno vprašanje, ali so boljše pisanke z modrimi ali črnimi črtami, kakor je pri nas v Avstriji sploh kmetijstvo zadnje, za kar so kedo briga. V učnem črtiši za pripravnice je za kmetijski pouk tako lepo skrbjeno (t. j. na papirji), kolikor le more želeti človek, ki je vnet za napredek našega naroda. To pa vse nič ne koristi, dokler bodo zvrševali ta posel osebe, ki so za kat drugega kolikor si bodi sposobne, o kmetijski praksi pa niti pojma nimajo. Dokaz temu slaboznani šolski vrj ljubljanske pripravnice. Koliko je pisanja, posvetovanja itd., predno se odobri kaka učna knjiga ali učilo, a za šolski vrt, ki je učilo, s katerega važnostjo se ne sme katero si bodi meriti, ne zmeni se nihče! Pa tudi čemu, saj je namenjen le pouku o kmetijstvu, ki je in ostane pasterka med drugimi, če tudi popolnoma nevažnimi predmeti. Želeti bi bilo, da bi se vis. deželni zbor resno zanimal za to reč in da bi se prav nič ne briga za ona običajna poročila, katera dohajajo, če se dotičniki na odgovor zovejo.

Krompirjev sovražnik in sredstvo zoper njega.

Ni še ravno dolgo, kar se je udomačil krompir tudi po naših deželah. Kakor z vsako novo rečjo, tako se je godilo tudi s krompirjem. Nič kaj mu niso upali. Po več osob zadovoljilo se je iz prva samo z enim gomoljem. In danes? Danes je krompir — rekel bi — skoro prva rastlina. Če ne najdeš sicer nič obdelane zemlje, njivo s krompirjem skoro gotovo najdeš. Pred letom dni pravil

mi je neki mož, da doma nima kruha. Vprašal sem ga, s čim da se ljudje v njegovem kraju živijo. Odgovoril mi je, da imajo zjutraj krompir, opoludne krompir in zvečer krompir — dokler ga je kaj, potem pa hajdi s trebuhom za kruhom. Taka hrana se nikakor ne priporoča, ker je preveč enostranska. Nekoliko sočivja vmes ugajalo bi veliko bolj telesnim zahtevam. Vendar pa nam ta vzgled jasno kaže, kolike važnosti je krompir za ljudstvo. Ne le v kuhinji revežev, tudi bogatinom pripravljajo se krompir v različnih oblikah. Krompir pa nam ne služi le v hrano; ogromne množine potrebuje ga tudi industrija za izdelovanje alkohola itd. Krompir je toraj res ena prvih kmetijskih rastlin.

Iz prva ponašal se je krompir prav dobro. Ščasoma pa so se ga začele prijemat različne bolezni. Živali in rastline zajedalke začele so mu iti do živega, in človek dobival je od leta do leta manj pridelka. Posebno neka bolezen prizadevala je in prizadeva krompirju čim dalje bolj, tako da kmetovalce mnogokrat nima kaj spraviti. Komaj se je rastlina dobro razvila, pokažejo se po listji rumene pike, ki kmalu porjave in se širijo, da se cela rastlina posuši. Ljudje pravijo, da se je krompirjevec pred časom posušil. Krompir je potem droben, večinoma „črn“ in rad gnije. Vzroka temu prosto ljudstvo ne ve, marveč le toži: če bo tako dalje šlo, kmalu ne bo kaj v loncu devati.

Zakaj pa se začne krompir sušiti? Ako natančneje opazujemo tiste rjave pike, opazimo, da so posebno na spodnji strani lista obrobene z belkastim kolobarčkom. Pod večalom (povečevalnim steklom) videti je tak kolobarček sestavljen iz samih predrobnih nitok, katere preraščajo listje. To je neka glivica, podobna strupeni trtni rosi (*peronospora viticola*), katero imenujemo v rastlinstvu „(*peronospora* ali *phytophona infestans*)“ — prava zajedalka. Glivica prepreže listje s svojimi nitkastimi deli ter srče iz njega živež, in vsled tega začne listje hirati in rumeneti ter naposled porjavi, ker se posuši.

Če pomislimo, kakšno nalogo ima listje v rastlinskem življenju, takoj nam bode jasno, zakaj se potem, kadar se listje posuši, gomolji nič več ne debele. Rastlina diha z listjem, uživa zračno hrano in v njem prebavlja velik del použite surove hrane v rastlinsko snov. Kakor hitro se toraj listje posuši, ponehati morajo vsa ta opravila, dokler rastlina ne požene novega listja, ali pa celo usahne. Če požene še tisto leto novo listje, porabi velik del tistih snovi, katere hrani v sebi, ter tako zelo oslabi; če pa ne požene še tisto leto novega listja, pa živi deli v rasti zastanejo, ali pa se rastlina posuši. — Če se krompirjevec posuši, ne more več uživati zračne hrane, ne more več dihati, in nedušikasta hrana se ne more več prebavljati (upodabljati). Vsled tega se krompirjevi gomolji prenehajo debeliti in dajo slab pridelek. Toda nesreče ni še konec. Nitke na listji so dozorele, napravile tros (glivično seme). Tros pade na zemljo in v vlagi se obudi v novo življenje ter okuži

tudi krompirjeve gomolje. Kakor je prej glivica prerasla listje, tako prerašča sedaj gomolje in provzroči najprej trde grče, potem pa rjave proge, ki se čim dalje bolj širijo, naposled pa krompir začne gniti. Krompir „počrni“ in segnije, in tako smo še ob ta uborni pridelek.

Mnogo se je poskušalo in pisalo o tej najhujši krompirjevi bolezni, pa dolgo brez uspeha. Sredstva zoper njo niso mogli najti, in — kolikor je meni znano — nobena knjiga ne navaja kolikor toliko zanesljivega sredstva zoper njo. Kar nanese slučaj, da se pokaže modra galica (bakreni vitrijol) kot izborna sredstvo zoper strupeno roso na trti. To je izpodbodlo nekatere, da so poskušali s tem pripomočkom tudi krompirjevi bolezni priti do živega, in posrečilo se jim je, tako da so z uspehom lahko zadovoljni. V nastopnih vrsticah podati hočem svojim rojakom uspehe nekaterih poskusov, katere sem nabral tam, kjer so se poskusi vršili, toraj so tudi popolnoma zanesljivi. Seveda se poskusi še nadaljujejo, in na več krajih bil sem sam navzoči, ko so škropili krompir. O dobrem uspehu teh poskusov priča tudi to, da se je že tudi ljudstvo po nekaterih krajih poprijelo škropljenja krompirjevega z modro galico in apnom.

Na posestvu kmetijske šole v Šmihelu na Tirolskem škropili so l. 1889. krompir dvakrat: prvič, ko je bil kakih 20—25 $\frac{1}{2}$ m visok, in drugič tri tedne po prvem škropljenju.

Neškropljeni del dal je 105 q, škropljeni 212 q pridelka, in med krompirjem od neškropljenega dela bilo je mnogo več črnega, nego med krompirjem od škropljenega dela.

Škropili so s tekočino ter so na 1 $\frac{1}{2}$ l vode raztopili 1 $\frac{1}{2}$ g modre galice in primešali $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ g apna.

Na posestvu kmetijske šole „Rütti“ v kantonu Bernu v Švici škropili so z različnimi tekočinami. Navesti hočem le poskuse z modro galico in apnom. Nekaj oddelkov škropili so po trikrat, nekaj pa samo edenkrat.

Koder so škropili trikrat, škropili so prvič 21. junija 1889 s tekočino ter so na 1 $\frac{1}{2}$ l vode vzeli 3 $\frac{1}{2}$ g modre galice in primešali ravno toliko apna. Drugič so škropili 11. julija z ravno tako tekočino. Razločka med škropljenim in neškropljenim krompirjem ni še bilo opaziti. 26. julija škropili so tretjič. Na 1 $\frac{1}{2}$ l vode pa so vzeli 4 $\frac{1}{2}$ g modre galice in ravno toliko apna. Bolezen se je začela prikazovati pri vseh vrstah krompirja, pa posebnega rasločke med škropljenim in neškropljenim delom ni še bilo opaziti. 17. avgusta imel je škropljeni del vse drugačno lice od neškropljenega in ravno tako 28. avgusta.

(Konec prihodnjič.)

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje. 180. Blagovolite razjasniti, kako je ravnati s češpljami odmenjenim za slivovec? (J. P. obč. svetovalec v D. pri Kopru.)

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemaje za celo leto 3 gld. 40 kr. za pol leta 1 gld. 70 kr. za četrt leta 90 kr pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. 10 kr., za četrt leta 1 gld. 10 kr.

V Ljubljani 17. septembra 1890.

O b s e g: Čebelam nevarna sovražnica. — Krompirjev sovražnik in sredstvo zoper njega. — Kako obdeluj vrt ob suhih poletjih? — Sredstvo, da drevesa bolje rode. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Zemljepisni in narodopisni obrazi. — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Čebelam nevarna sovražnica.

Kadar prijetno pomladanjsko solnce staja sneg, začne se gibanje po zemlji in pod zemljo. Živali, ki so spale po zimi, prebude se, rastline jamejo poganjati in se razcvitati, in razni prirodni pevci letajo pojoĉ in žvrgoleĉ po duhteĉem vzduhu. Posebno zgodaj upajo si pridne čebele iz svojega domovja, v katerem so preživele trdo zimo, da breneĉ pregledajo vso okolico, kje bodo iz nova začele delo in si nabirale hrane. S paznim oĉesom leti čebela ĉez travnike, polja in gaje in utrujena se povraĉa domov. Veĉkrat mora poĉivati, ker so jej peroti po zimi postale okorne in ob piĉli zimski hrani opešale moĉi, ali je o prvem izletu precenila moĉi svoje in na vsem dolgem potu ni dobila niĉ hrane. Take trenutke prete čebeli mnoge nevarnosti. Ptiĉi in druge laĉne živali preže na njo, in utrujena živalca jim je kaj dovoljen prigrizek, zlasti ker jo sedaj kaj lahko ujemo. Će je ušla vsem tem preteĉim nevarnostim, pride najveĉkrat vsa upehana domov in pade malo korakov pred uljnjakom na tla. Tu je pa že ĉaka zavratna hladnokrvna roparica — žaba. Pod listom kake rastline ali pa v travi preži s široko odprtimi oĉmi na izbrano žrtev, katero ujame s spretnim skokom v ugodnem trenutku. In da si potolaži glad, treba je nikdar siti žabi dokaj živalic (15—20), in toraj v malo dneh čebelarju napravi veliko škode. Posebno zjutraj in zveĉer hodi na plen in preži s svojimi tovarišicami pred uljnjakom. Će so pred njim nasajene cvetlice ali zelenjava, imajo te čebelne roparice kaj ugodno skrivališĉe in zbere se jih obilo. Će hoĉe čebelar varovati čebele, naj jih spomladi ne izpušĉa prezagodaj, ker veĉkrat poginejo, kadar nenadoma potegne mrzla sapa, ali jih pa polove ptiĉi, prostor pred ulnja-

kom naj pa potrebi vsakih, zlasti širokolistnatih rastlin in slednje jutro in veĉer poišĉe prežeĉe roparice in jih odpravi. Žab pa ni treba pobijati, ker so koristne, ampak prenese naj jih v zelenjak, kjer naj love škodljive žuželke, ĉrve i. t. d.

Krompirjev sovražnik in sredstvo zoper njega.

(Konec.)

18. septembra izkopali so krompir na 20 m^2 od neškropljenega in ravno toliko od škropljenega dela.

Na neškropljenem delu so pridelali 4.15 h/g , na škropljenem 62.5 h/g krompirja. Ćrnega krompirja je bilo na prvem delu 8 h/g (19.27%), na drugem pa 7.5 h/g (12%).

Enkratno škropljenje zvršili so 26. julija. Na 1 h/g vode vzeli so 4 h/g modre galice in 8 h/g apna (nalašĉ polovico veĉ). 28. avgusta bil je krompirjevec na škropljenem delu še lepo zelen, na neškropljenem pa skoraj popolnoma uniĉen, 13. septembra poznalo se je tudi škropljenemu nekoliko, 18. septembra pa je poparila slana, kar je bilo še zelenega.

Tudi na polji kmetijske šole „Strickhof“ pri Zürichu v Švici sponesle so se poskušnje.

Navedem naj še en vzgled iz ĉasopisa „Der Züricher Bauer.“

Na poskušališĉi (Versuchsstation) v „Champ-de-l'Air“ v „Lausanna“ odmerili so oddelke po 10 m^2 in trikrat škropili: 24. junija, 16. julija in 6. avgusta.

Na škropljenem delu pridelali so 30 h/g , na neškropljenem 18 h/g krompirja.

Će vzamemo pridelke na neškropljenih njivah za enotno in preraĉunimo, za koliko je bil pridelek s škrop-

ljenih njiv več, dobimo to le razmerje: Na enoliko velikem prostoru, kjer so pridelali 100 $\frac{h}{g}$, če niso škropili, pridelali so, če so škropili:

- 1.) na kmetijski šoli v Šmihelu . . . 202 $\frac{h}{g}$
- 2.) „ „ „ „ Rütli . . . 150,6 „
- 3.) „ poskušališči Champ-de-l'Aier . . 166,6 „

Tukaj pa se na slab krompir niti oziral nisem. Če poštujemo tudi njega, potem je razmerje še mnogo bolj ugodno. Vzemimo n. pr. 2. vzgled, v katerem so pridelali dobrega krompirja 55 $\frac{h}{g}$ na škropljenem in 33,5 $\frac{h}{g}$ na neškropljenem delu. V tem slučaju bilo bi razmerje 100 : 164.

Majhen račun, katerega vsakdo lahko izvede po razmerah svojega kraja, pokazal bo, da je krompir, kar se ga lahko več pridelala, če se škropi, precej več vreden, nego pa stane škropljenje.

Kedaj in kako pa naj se škropi? Na to odgovarja nam učitelj kmetijske šole „Rütli“ g. Ernst Wüthrich tako le:

„1.) Čas prvega škropljenja bodi povprečno sredi junija, t. j. takoj po osipanju, ko se navadno bolezen že začne prikazovati (vsaj pri zgodnjih vrstah). Napačno bi bilo čakati predolgo, ker porjavel list nič več ne ozele, če ga še tako škropiš.

2.) Tekočina za pravo škropljenje imej v sebi 2% modre galice in ravno toliko apna. Ker so rastline še mlade in občutljive, utegnili bi jim močnejša razstopina škodovati.

3.) Prvo škropljenje je toliko časa uspešno, dokler je še kaj prisušene usedline na listji, kar je seveda od vremena odvisno.

4.) Nikdar naj se nikar ne škropi ob deževnem vremenu, sicer dež izpere tekočino. Če pa se tekočina dobro prisuši, ne izpere je tudi večkrat dež.

5.) Drugič je treba škropiti kake 3—4 tedne po prvem škropljenju, toraj nekako sredi julija.

6.) Ker so rastline že krepkejše, naj bode v razstopini 3% modre galice in ravno toliko apna.

7.) Če je leto suho, ne razširja se bolezen tako zelo, kakor ob vlažnem vremenu, in tretje škropljenje lahko izostane. Vendar pa je zelo dobro tudi tretjič škropiti, posebno če je tisto leto vreme vlažno. Škropiti je treba 3—4 tedne po drugem škropljenju, nekako sredi avgusta, ali nekoliko prej. Tekočina bodi kakeršna pri drugem škropljenju, ali pa vzemi na 1 $\frac{h}{g}$ vode namestu 3 $\frac{h}{g}$ modre galice 4 $\frac{h}{g}$ in ravno toliko apna.

Za škropljenje rabi brizgalnica, kakeršna pri škropljenju trt zoper strupeno roso.

Ker mi je znano, koliko neprilike napravljajo omenjena bolezen po krompirjevih njivah, in ker sem razvidel, da je modra galica (z apnom) prav dobro sredstvo proti njej, priporočam slovenskim kmetovalcem, naj prihodnje leto obilno poskušajo to sredstvo, ter jim želim mnogo uspeha.

F. Š.

Kako obdeluj vrt ob suhih poletjih?

Marsikak prijatelj vrtu misli si morda, da bomo svetovali, malo sejati in nič ne presajati, dokler je suho, zato pa pridno zalivati in zemlje po nepotrebnem ne razkopavati, da se preveč ne presuši.

Mi pa svetujemo ob suhem vremenu sejati, ker baš tedaj so navadno suhi večeri brez vetra, ko je lahko in enakomerno sejati. Ako seme ob suhem vremenu seješ, je že v zemlji, kadar pride dež, in takoj lahko kali; po dežji po čisto ne moreš takoj sejati, ker je veter ali pa zemlja premokra, in tako zamudiš najugodnejši čas za kaljenje. Ravno zaradi tega pa tudi vse, kar je treba, presadi, kajti jako se razveseliš, če so rastline že posajene, kadar pride dež, in takoj lepo rasto. Če gredo 2—3 dni poprej dobro namočiš, primejo se lahko tudi pri suhem vremenu, posebno če jih vzameš sveže iz zemlje, če jih presadiš, dobro jim pomočiš in tla pokriješ z gnojem, šotnico, čreslom ali drugimi rahlimi stvarmi. Če je treba, naredi jim nekaj sence, pa le ob vročih opoldanskih urah, ker se tako bolje primejo.

Nadalje svetujemo večim rastlinam manjkrat, pa tedaj bolje zalivati, to pa zaradi tega, ker korenine ne morejo rasti globoko v zemljo, če le malo zaliješ in se zemlja globoko ne premoči. Razraščajo se le po površji, koder se posuše ob vročem vremenu, če jim le edenkrat pozabiš zaliti, in rastline zatorej prav ne uspevajo. Če pa rastlinam močno priliješ, poženo korenine globoko v vlažno zemljo in zatoraj lepo rasto in uspevajo tudi ob suhem vremenu.

Svetujemo, da površje ohraniš ob suhem vremenu prav rahlo, da varuje spodnjo prst in jo ohrani vlažno. Zemlja se tem hitreje posuši, čim trša je gornja plast. Narede se razpoke, skozi katere uhaja vlaga, korenine se potrgajo in rastline silno trpe.

Vse drugače je pa, če zemlja zrahljaš ali vsaj pokriješ z rahlo plastjo. Luknjice se potem pretrgajo, in vlaga potem ne more naravnost na površje. Čim rahleje je toraj površje, tem vlažnejša ostaja spodnja plast. Zaradi tega je dobro, da zrahljaš zemljo in jo pokriješ z gnojem, šotnico, čreslom, žaganjem, pezdijem, mahom in drugimi rahlimi snovmi, zlasti s cestnim gnojem. Ako zemljo pokriješ, ni ti treba toliko prilivati, vsa vlaga se ohrani rastlinam, tla se ne razpokajo in sploh manj izsuše, manj ti je treba pleti in okopavati, kajti pokrita zemlja ostane vedno rahla, ne naredi se jej skorja niti pri najmočnejšem dežji, vsako kapljico lahko popije, tudi pri plohi se rastline ne oškrope, oblatijo in onesnažijo. Ako so tla pokrita, tudi lahko polivaš, ko solnce sije, kar je posebno velike važnosti ob suhem vremenu. Vzrok je vsakakor ta le:

Če po leti solnce ves čas pripeka na nepokrito zemljo, ogreje se tako, da voda na njej skoro zavre. Lahko si misliš, da to rastlinam ni dobro. Zaradi tega prijatelji vrtnarstvu obče odsvetujejo polivanje ob vročini. Po naših dolgoletnih izkušnjah pa lahko ves dan